

**UCHWAŁA NR LX/578/2022
RADY MIASTA SIEDLCE**

z dnia 24 listopada 2022 r.

**w sprawie ustalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2023 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 559, ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119, ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050, ze zm.) Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2023 roku, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Zadania wynikające z Programu, o którym mowa w § 1, finansowane są ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta Siedlce na 2023 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siedlce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Henryk Niedziółka

Załącznik
do Uchwały Nr LX/578/2022
Rady Miasta Siedlce
z dnia 24 listopada 2022 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2023 roku

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2023 r., zwany dalej „Programem”, realizowany jest przez Miasto Siedlce. Dysponentem środków budżetowych Miasta Siedlce oraz koordynatorem realizacji zadań jest Pełnomocnik Prezydenta Miasta Siedlce do spraw Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Programu jest realizowany przez osoby fizyczne i prawne oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 r., poz.1327, ze zm.), posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zadań objętych Programem. Miasto wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z Programu. Program jest realizowany również przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach oraz jednostki organizacyjne Miasta Siedlce.

Rozdział 1. Podstawy merytoryczne Programu

Efektom reform prowadzonych w Polsce jest zwiększenie kompetencji samorządów terytorialnych do podejmowania działań służących obywatelom państwa. Tak też miało to miejsce w przypadku działań o charakterze profilaktycznym i pomocowym. Zarówno *ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 r., poz. 1119, ze zm.)*, jak i *ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020 r., poz.2050, ze zm.)* oraz *ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie*

ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw(Dz.U. z 2021 r., poz. 2469) jednoznacznie wskazują, iż środki uzyskane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mają do dyspozycji gminy, a wydatkowanie ich obywatel ma się zgodzić z uchwalonym przez radę gminy/miasta gminnym/miejskim programem rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani.

Ministerstwo Edukacji i Nauki przez profilaktykę rozumie *podejmowanie działań, skierowanych do różnych grup, we współpracy z różnymi środowiskami i instytucjami, które mają na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń, chorób lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych*¹. Działania profilaktyczne prowadzone są na trzech poziomach, w zależności od stopnia ryzyka – profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca. Celem profilaktyki jest przede wszystkim ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane, takim jak: groźne choroby i infekcje, wypadki drogowe, zatrucia i przedawkowania, uzależnienia, niepełnosprawność, marginalizacja, konflikty z prawem, problemy młodych ludzi w uzyskaniu zatrudnienia, akty agresji, problemy w relacjach z innymi, problemy w nauce i inne destrukcyjne lub szkodliwe czyny popełniane pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz w związku z nimi².

Uzależnienie jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych niepohamowanym pragnieniem przyjmowania substancji psychoaktywnych³ lub podejmowania określonych zachowań. Proces zależności od substancji wiąże się z występowaniem czterech stanów: uzależnienia fizycznego, uzależnienia psychicznego, uzależnienia społecznego i tolerancji. By mówić o fakcie uzależnienia nie wszystkie z wymienionych czynników muszą występować jednocześnie (szczególnie w kontekście uzależnień behawioralnych), nie mniej jednak występowanie każdego z nich ogranicza wolność zachowań ludzkich, zniekształca procesy takie jak: świadomość, motywacja, decyzyjność i możliwość kierowania własnym zachowaniem.

¹<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/profilaktyka>

²file:///C:/Users/k_marciniak/Downloads/standardy_internet.pdf

³alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki

W prowadzeniu działań profilaktycznych niezmiernie ważne jest posiadanie świadomości procesu wchodzenia w uzależnienie (które zostały opisane poniżej), gdyż dopiero wówczas można skutecznie projektować zarówno działania o charakterze profilaktycznym, jak i terapeutycznym oraz pomocowym.

Etap I - UŻYWANIE

- Człowiek uczy się nowego zachowania w nowej sytuacji albo po to, aby osiągnąć nowy cel, występuje chęć powtórzenia zachowania⁴.

Etap II - NADUŻYWANIE

- Człowiek doskonali formę korzystania z nowego zachowania, odkrywa jakie możliwości daje zachowanie w różnych nowych sytuacjach, zachowanie zaczyna być coraz bardziej pozytywnie wartościowane – staje się sposobem reagowania na różne sytuacje, zaczyna regulować funkcjonowanie człowieka.

Etap III – DOMINACJA NAŁOGOWEGO ZACHOWANIA

- W centrum zainteresowania człowieka znajduje się nałogowe zachowanie oraz osiągane za pomocą niego cele, a inne zachowania i cele schodzą na plan dalszy, zostają odrzucone, następuje spadek formy, gorsze samopoczucie, które człowiek stara się podnieść poprzez bardziej intensywne korzystanie z nałogowego zachowania.

Etap IV – UŻYWANIE PROBLEMOWE

- Nałogowe zachowanie staje się ucieczką od problemów, jednocześnie wzrasta liczba problemów związanych z nałogiem – pojawia się poczucie braku możliwości działania, lęk. Ciągłe jednak sposobem rozwiązywania problemów jest nałogowe zachowanie – modyfikacji ulega sposób korzystania z niego.

Etap V - KRYZYS

- Pojawia się dylemat: kontynuować nałogowe zachowanie czy zrezygnować z niego? Pojawia się poczucie zmęczenia i wyczerpania. Nałogowe zachowanie może zostać porzucone na jakiś czas.

Etap VI - WYMUSZONA ABSTYNENCJA OD NAŁOGOWEGO ZACHOWANIA

- Człowiek trwa w abstynencji, aby odpocząć od problemów, zebrać siły. Zaczyna dostrzegać plusy płynące z abstynencji, pozytywnie wartościuje inne zachowanie. Znaczenie zachowania nałogowego spada.

Etap VII – DOMINACJA ABSTYNENCJI

⁴Przez zachowanie należy rozumieć zachowanie ryzykowne lub pierwszorazowe użycie środka psychoaktywnego takiego jak: alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki

- Abstynencja utrwala się, człowiek w dużej mierze koncentruje się na powstrzymaniu się od nałogu, zauważa i coraz bardziej docenia możliwość funkcjonowania bez zachowania nałogowego, zaczyna poszukiwać nowych zachowań i celów.

Etap VIII – ROZWÓJ

- Człowiek uczy się innego sposobu funkcjonowania, zaczyna odczuwać satysfakcję.

Rozdział 2. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Siedlce – problematyka uzależnień i przemocy w rodzinie

Jednym z głównych i podstawowych zadań w realizacji Programu jest wykonanie diagnozy lokalnych zasobów i problemów, która stanowić ma punkt wyjścia do opracowania Programu. Monitorowanie zjawiska alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie i innych zachowań patologicznych realizowane być może przy użyciu różnych technik badawczych i zastosowaniu różnorodnych wskaźników. Zasadne jest korzystanie zarówno z technik ankietowych, jak również badań jakościowych, gdyż takie działanie pozwala na kompleksowe rozpoznanie problemu.

Podstawą do opracowania niniejszego Programu jest raport z przeprowadzonej we wrześniu i październiku 2022 roku *Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych* zrealizowaną przez firmę Nowe Horyzonty.

Raport obejmuje podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Mieście Siedlce wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska: dorośli mieszkańcy (100 osób), dzieci i młodzież szkolna (1828 osób) oraz sprzedawcy i przedsiębiorcy prowadzący punkty sprzedaży alkoholu (20 osób).

Zadania zaplanowane do realizacji wynikają z prowadzonych również w drugiej połowie 2021 roku wywiadów ze specjalistami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny, (badania jakościowe, ukazujące zarówno potrzeby, jak i zasoby, którymi dysponujemy w mieście Siedlce), w których wzięli udział przedstawiciele oświaty, służby zdrowia, Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz instytucji i stowarzyszeń działających w Siedlcach na rzecz dziecka i rodziny.

Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym, zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, alkohol oraz postawy wobec spożywania alkoholu i uzależnienia od alkoholu, uzależnienie od papierosów oraz e-papierosów, od hazardu czy uzależnienia od czynności związanych z nowymi technologiami a także zagadnienia związane z przemocą w rodzinie.

W badaniach wzięło udział 100 osób, w tym 54 kobiet oraz 46 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 42,4 lat.

W opinii mieszkańców Siedlec najistotniejszymi problemami społecznymi są: zanieczyszczenie powietrza – tak uznało 95% badanych, a w dalszej kolejności uzależnienie od alkoholu – 70% respondentów, bezrobocie, bieda i ubóstwo – 21% badanych oraz uzależnienia behawioralne (hazard, uzależnienie od Internetu, smartfonów) – 17%.

W zakresie poszczególnych uzależnień mieszkańcy Miasta wyrazili swoją opinię na temat ich częstotliwości, co ilustruje poniższa tabela.

Tabela 1. Opinia mieszkańców na temat uzależnień

	Bardzo powszechne	Dość powszechne	Dość rzadkie	Bardzo rzadkie	Nie występuje
Alkoholizm	0%	87%	13%	0%	0%
Narkomania	0%	10%	84%	6%	0%
Nikotynizm	3%	58%	26%	13%	0%
Zakupoholizm (uzależnienie od zakupów)	0%	18%	61%	20%	1%
Pracoholizm (uzależnienie od pracy)	0%	9%	42%	45%	4%
Siecioholizm (uzależnienie od Internetu)	0%	12%	40%	37%	11%
Uzależnienie od hazardu	0%	8%	37%	37%	18%
Zaburzenia odżywiania	0%	9%	39%	32%	20%

Źródło: Raport „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych”

W opinii respondentów najbardziej powszechnymi zjawiskami są: alkoholizm (87% badanych), nikotynizm (61%) oraz zakupoholizm (18%). Zaskakujące są tym samym niskie oceny częstotliwości uzależnienia od Internetu (40% dość rzadkie, 37% bardzo rzadkie) czy narkomanii (84% dość rzadkie, bardzo rzadkie).

W kontekście postaw wobec alkoholu uzyskano następujące informacje:

- 22% ankietowanych deklaruje, że alkoholu spróbowało po raz pierwszy po uzyskaniu pełnoletności, 74% osób wskazało na wiek między 16 a 18 r. ż., a 4% na wiek 13 a 15 lat.
- Nikt z ankietowanych nie wskazał na własną abstynencję, 67% deklaruje spożywanie alkoholu kilka razy w roku, a 28 % kilka razy w miesiącu. Jednocześnie badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcje alkoholu (67%) oraz 3-4 porcje (30%)⁵.
- 99% mieszkańców Miasta Siedlce uważa, że w okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, w których można kupić alkohol. Nie mniej jednak, łącznie 11% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż.
- 67% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Większość badanych (92%) nie przychyliła się do stwierdzenia, żeby osoby nieletnie mogły z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach. 100% respondentów uważa, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu. Dodatkowo, wszyscy badani twierdzą, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Łącznie 99% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.
- 7% badanych zna co najmniej jedną osobę zażywającą narkotyki lub dopalacze. Natomiast 93% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz.

⁵Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

- 15% dorosłych mieszkańców Miasta Siedlce potwierdza, że ma za sobą doświadczenia grania w gry internetowe, w których można wygrać pieniądze, podając jako przyczynę sposób na tzw. „nude” (53%) oraz atrakcyjność emocji towarzyszących tej czynności (27%).
- Z przeprowadzonych badań wynika, że 38% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Badani wskazali na potrzebę organizacji warsztatów profilaktycznych dla uczniów (42%), ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej (37%) oraz otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (16%).

Problem przemocy w rodzinie

W 2021 roku liczba ofiar przemocy w rodzinie wynosiła ogółem 139 osób, zaś liczba sprawców 126 osób. Liczba interwencji Policji związanych z zakłócaniem porządku domowego wynosiła 9586 w 2021 r. (7105 w 2022 r.) przy czym w 1695 (1602 w 2022 r.) przypadkach miała miejsce przemoc domowa w następstwie czego sporządzono 75 (w 2022 r. – 94) Niebieskie Karty typu. Liczba przestępstw z art. 207 kk – znęcanie się – wyniosła 51 (w 2022 r. – 40). W stosunku do sprawców przemocy dokonano w 2021 r. zatrzymań w 55 przypadkach (39 za 2022). Wydany został 1 nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania. Zespół Interdyscyplinarny i pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej złożyli 8 zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa głównie z art. 207 kk, w stosunku do 2 osób zostało udzielone wsparcie w postaci umieszczenia w mieszkaniu interwencyjnym w związku z przemocą domową.

Tabela 2. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową (dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach oraz Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach).

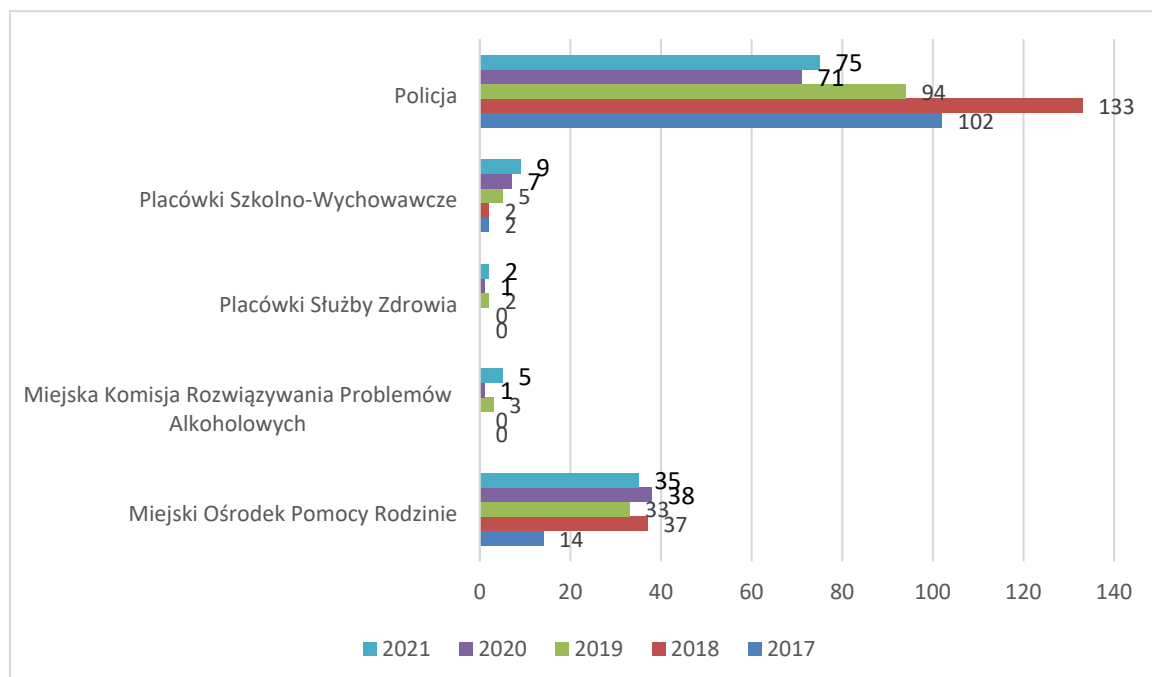
Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	2017	2018	2019	2020	2021
	r.	r.	r.	r.	r.
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	128	201	148	130	139
• Kobiety	106	158	121	103	117
• Mężczyźni	12	25	27	27	22
• w tym nieletni	10	18	24	21	39
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	119	181	142	120	126
• Kobiety	8	12	18	12	14
• Mężczyźni	111	168	124	108	112

• w tym nieletni	0	1	1	2	0
Liczba interwencji Policji, w tym:	12 384	9 615	8 232	10 522	9586
• Dotyczących przemocy domowej	141	131	103	71	105
• Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	102	133	94	71	75
Ogólna liczba sporządzonych Niebieskich Kart	118	172	137	118	126

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszczynanie procedury Niebieskiej Karty należy do pracowników socjalnych, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników służby zdrowia oraz pracowników oświaty. Dane statystyczne pokazują, że najwięcej NK jest zakładanych przez policję i pracowników socjalnych. W pozostałych przypadkach, po działaniach wdrożonych w stosunku do placówek szkolnych i służby zdrowia, sytuacja wszczynania procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprawiła się, nie mniej jednak ważne jest dalsze podejmowanie działań aktywizujących pozostałe grupy wskazane w ustawie.

Wykres 1. Wnioski Niebieskiej Karty sporządzone w związku z procedurą przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Siedlcach.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Analiza danych dostarczonych przez Straż Miejską w Siedlcach oraz Komendę Miejską Policji w Siedlcach pokazuje, że jeśli chodzi o wykroczenia i przestępstwa na terenie miasta, które zostały dokonane pod wpływem środków

odurzających, najczęściej dochodzi do prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości (2 nietrzeźwych kierowców ujawniono przez Straż Miejską i przekazano do KMP Siedlce, natomiast Policja w 2021r. zatrzymała 178 osób), zakłócanie porządku publicznego (Straż Miejska podjęła 204 interwencje, Policja 93 interwencje oraz w związku z alkoholem - 443 z czego - 7 mandatów, 405 pouczeń i wniosków do Sądu). Straż Miejska w Siedlcach dowiozła do miejsca zamieszkania 104 osoby po alkoholu, natomiast Policja zatrzymała do wytrzeźwienia 241 osób w 2021 r. (w 2022 r. – 240). W kontekście innych interwencji związanych ze spożywaniem alkoholu podjętych przez Straż Miejską było 334 (211 pouczeń, 114 mandatów i 9 wniosków do Sądu w 2021r.), a przez Policję 427 (213 pouczeń, 159 mandatów i 49 wniosków do Sądu w 2021 r.).

Badania sprzedawców napojów alkoholowych

Badania sprzedawców napojów alkoholowych przeprowadzone w 2022 roku miały na celu poznanie postaw sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- **sprzedaży alkoholu osobom nieletnim** - sprzedawcy napojów alkoholowych z Miasta Siedlce deklarują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (30%). Jednakże, 20% ankietowanych sprzedawców odpowiedziało, że taka próba się nie zdarza. 90% sprzedawców napojów alkoholowych z Miasta Siedlce uważa, że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia.
- **sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym** - zaledwie 70% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że nie zgadza się z twierdzeniem, aby alkohol zawarty w piwie był mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy to o niskim poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.
- **spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży i nieprzyjemnych sytuacji zainicjowanych przez osoby spożywające alkohol** - aż 50% badanych respondentów uważa, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku, jednocześnie wszyscy ankietowani sprzedawcy przyznali, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy wystąpiło nieprzyjemne zajście związane ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu.

W subiektywnej ocenie funkcjonowania kontroli punktów sprzedaży alkoholu w Mieście Siedlce **90% badanych oceniło jej funkcjonowanie raczej dobrze i bardzo dobrze**. Zdaniem przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach trudnością przeprowadzaniu kontroli jest to, że pomimo wcześniejszego listownego uprzedzenia o kontroli, przedsiębiorcy nie mają przygotowanej niezbędnej dokumentacji i gromadzą ją najczęściej w dniu kontroli. Częstym błędem wskazywanym przez członków MKRPA w Siedlcach jest nieodpowiednie oznakowanie miejsc sprzedaży, pomimo otrzymywanych materiałów szkoleniowych dotyczących podstaw prawnych i organizacyjnych w zakresie sprzedaży alkoholu. Podobna sytuacja dotyczy umiejscowienia alkoholu w punkcie sprzedaży – zdarzało się, że nieprawidłowości były usuwane w trakcie kontroli.

Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Celem badania **w środowisku szkolnym dzieci i młodzieży w 2022 roku** było poznanie postaw i przekonań uczniów wobec substancji psychoaktywnych – alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz uzależnień behawioralnych. W badaniu wzięło udział 1828 osób (594 ze szkół podstawowych i 1234 ponadpodstawowych)⁶.

Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych oraz niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, które stanowić mogą dla nich oparcie i źródło wiedzy. Klimat środowiska wychowawczego dzieci i młodzieży warunkują relacje z rodzicami, nauczycielami i rówieśnikami. Uczniowie w Mieście Siedlce deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami / opiekunami (SP 4-6: 95%; SP 7-8: 92%; SPP: 86%). Mniejszym zaufaniem obdarzają nauczycieli niż rodziców, jednakże jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie szkół podstawowych z Miasta Siedlce mają w większości bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6: 76%; SP 7-8: 64%. Starsi uczniowie – mniejszym zaufaniem darzą nauczycieli niż młodsze dzieci (56%). W kontekście relacji z rówieśnikami – uczniowie z Miasta Siedlce relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze – SP 4-6: 90%; SP 7-8: 88%; SPP – 85%.

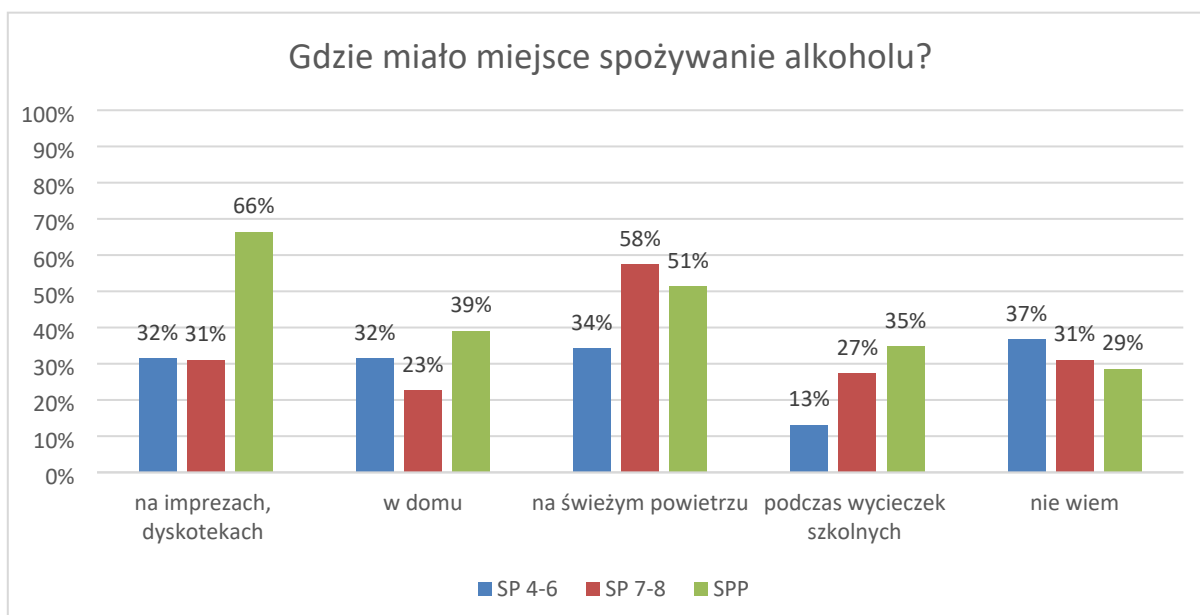
- Substancje psychoaktywne – ALKOHOL

⁶Szkoły podstawowe – SP 4-6, SP 7-8, Szkoły ponadpodstawowe – SPP;

Jak wynika z ogólnopolskich badań ESPAD (Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach na temat Używania Alkoholu i Narkotyków) z 2019 roku napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia alkohol piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodszej i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie: 74% uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% – wódkę i inne mocne alkohole, a 43% – wino.

Z badań przeprowadzonych w Mieście Siedlce wynika zależność, że im starsi uczniowie tym większe prawdopodobieństwo picia przez nich alkoholu. Uczniowie przyznają, że ich rówieśnicy sięgają po wspomnianą używkę – SP 4-6: 11%; SP 7-8 – 44%; SPP – 76%. Uczniowie szkół podstawowych jako miejsce najczęściej wskazywali świeże powietrze (SP 4-6: 34%; SP 7-8: 58%), a uczniowie szkół średnich imprezy i dyskoteki (66%).

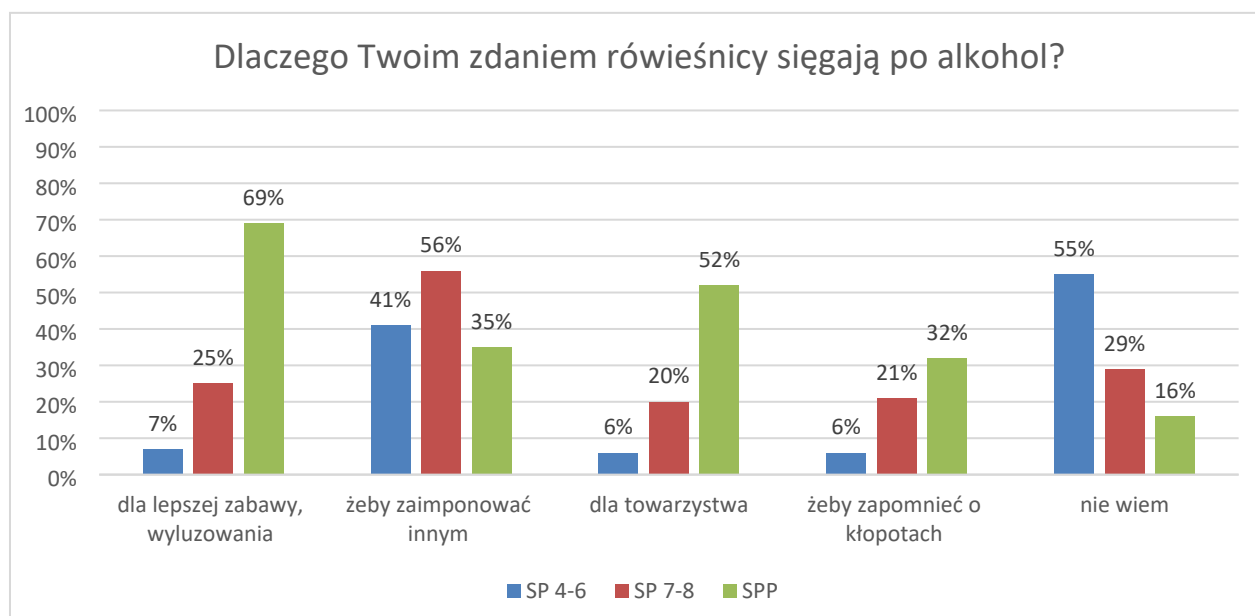
Wykres 2. Miejsce spożywania alkoholu w opinii respondentów.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Jeżeli chodzi o przyczyny sięgania po alkohol, najmłodsi respondenci (SP 4-6) wskazywali, że nie znają przyczyny sięgania przez ich rówieśników po alkohol. Natomiast uczniowie klas 7-8 zadeklarowali, że dzieje się tak ponieważ chcą oni zaimponować innym (56%). Uczniowie szkół średnich odpowiedzieli, iż sięgają po tę używkę w celu lepszej zabawy. Niepokojący jest motyw sięgania po alkohol przez młodych mieszkańców Miasta Siedlce - aby zapomnieć o kłopotach (SP 4-6: 6%; SP 7-8: 21%; SPP: 32%). Cieszy to, że 94% najmłodszych uczniów (SP 4-6) deklaruje, że nigdy nie próbowało alkoholu. Wraz z wiekiem ta tendencja się zmienia: SP 7-8 (91%), SPP (57%) deklaruje inicjację alkoholową. Wśród uczniów klas SP 7-8 najczęściej pojawiały się dwie kategorie odpowiedzi, które odnosiły się do picia raz w tygodniu (3%) oraz spożywania go rzadziej niż raz w miesiącu (5%). Natomiast uczniowie szkół ponadpodstawowych najczęściej deklarowali: rzadziej niż raz w miesiącu (19%) oraz picie co najmniej raz w miesiącu (15%). Uczniowie szkół średnich, którzy próbowali już alkohol zadeklarowali również, że inicjacja najczęściej miała miejsce w wieku 14-16 lat (27%).

Wykres 3. Przyczyny sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież w opinii respondentów.

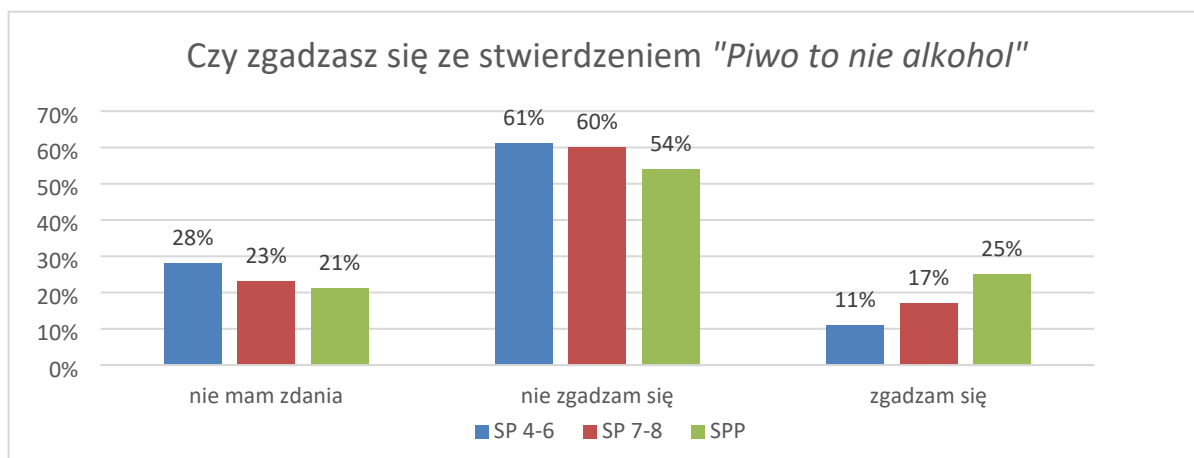

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Wśród powodów, z jakich sięgają sami badani po alkohol wskazywali oni na różnorodne przyczyny: dla towarzystwa (SPP: 24%), z chęci lepszej zabawy (SPP: 22%), a młodszy uczniowie przede wszystkim z ciekawości (SP 4-6 oraz SP 7-8: po 4%).

Przekonania, jakie uczniowie mają na temat alkoholu w pewien sposób predestynują fakt sięgania po niego lub nie.

Wykres 4. Opinie respondentów na temat stwierdzenia „Piwo to nie alkohol”.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Większość ankietowanych uczniów (SP 4-6: 60%; SP 7-8: 69%; SPP: 64%) ma świadomość spożywania alkoholu i stwierdza, iż każdy może uzależnić się od niego. Jednakże, niepokojące jest to, iż część uczniów wyraziła opinię, iż piwo nie jest alkoholem, lub miała wątpliwości co do tego faktu (łącznie: SP 4-6: 39%; SP 7-8: 40%; SPP: 46%). Oznacza to, że spora część badanych uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka i należy pracować na przekonaniach młodych ludzi, tak aby doprowadzić to wytworzenia się negatywnej postawy wobec alkoholu.

- Substancje psychoaktywne – PAPIEROSY

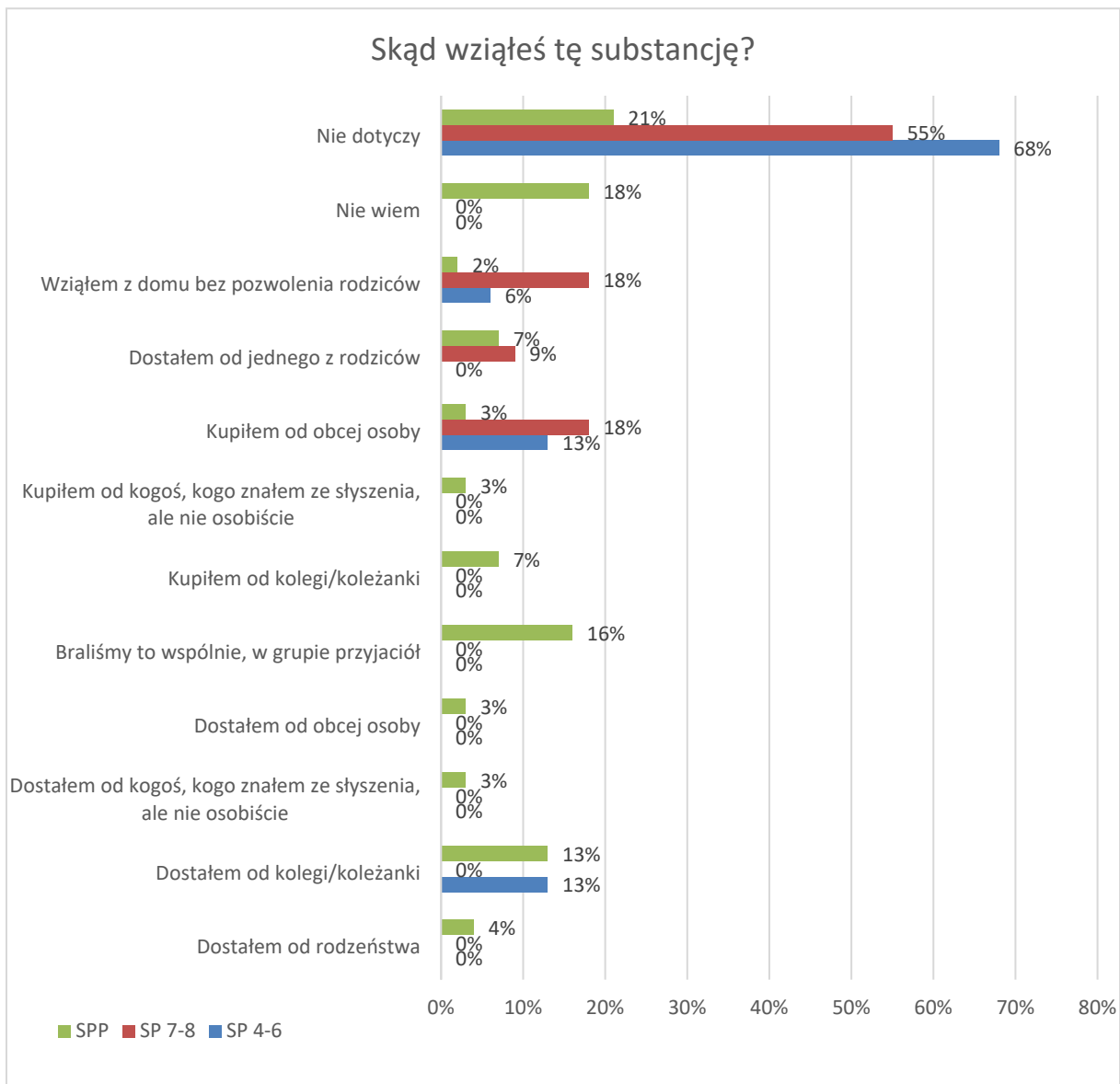
Mimo słabnącej popularności papierosy w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytano więc uczniów, czy ich rówieśnicy palą papierosy oraz czy sami kiedykolwiek próbowali papierosa. Jak wynika z przeprowadzonych badań, młodsi uczniowie często nie wiedzą, czy ich rówieśnicy palą papierosy (SP 4-6: 40%; SP 7-8: 25%). Nie zmienia to faktu, iż 25% uczniów SP 4-6, 64% SP 7-8 oraz 81% SPP – wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową, była chęć spróbowania czegoś nowego (SP 4-6: 40%; SP 7-8: 31%; SPP: 37%) oraz z innych niedoprecyzowanych powodów (SP 7-8: 24%; SPP: 32%). W kontekście palenia papierosów dużo

większym zainteresowaniem dzieci i młodzieży cieszą się e-papierosy, które są łatwiejsze w ukryciu przed rodzicami.

- Substancje psychoaktywne – NARKOTYKI I DOPALACZE

Wyniki badań przeprowadzonych w Siedlcach wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków - 10% uczniów SP 4-6, 28% SP 7-8 oraz 39% SPP wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Dodatkowo, 4% ankietyowanych uczniów SP 4-6, 5% SP 7-8 oraz 9% SPP deklaruje, że przyjmowali substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki i dopalacze.

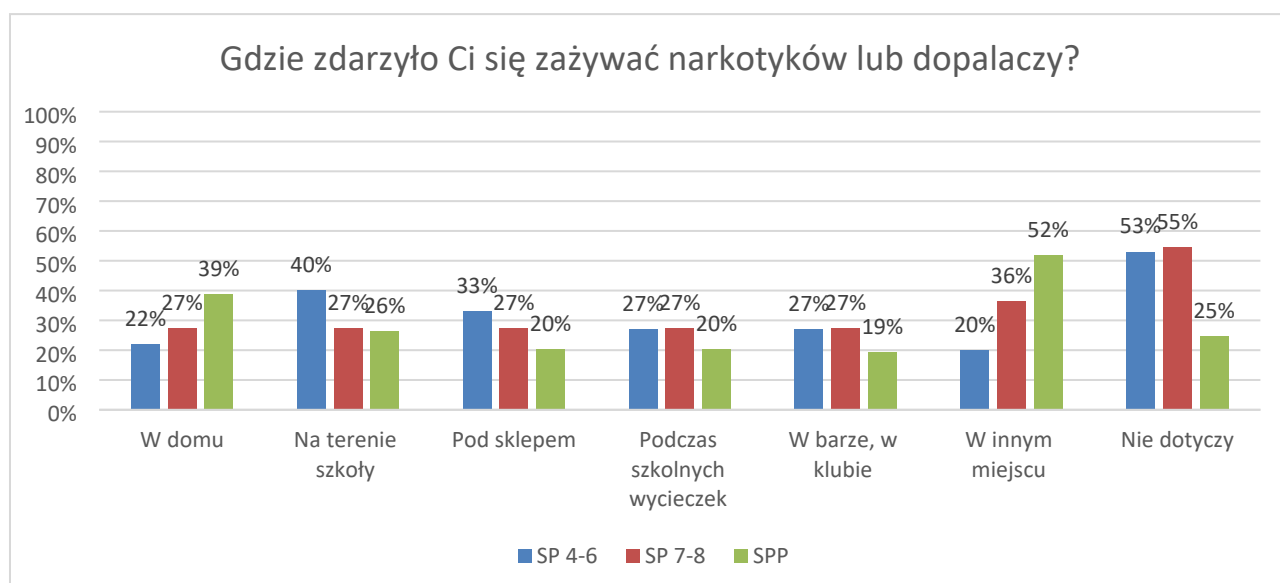
Wykres 5. Sposób pozyskania środków psychoaktywnych przez uczniów.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Jak pokazują badania – uczniowie najczęściej pozyskali narkotyki lub dopalacze od nieznanymi osobom (SP 4-6: 13%; SP 7-8: 18%), albo od przyjaciela/przyjaciół (SPP 16%). Niepokojący zdecydowanie jest udział rodziców w stosowaniu środków psychoaktywnych – co znajduje odzwierciedlenie w odpowiedziach „wziąłem z domu bez pozwolenia” oraz „dostałem od jednego z rodziców”. Odpowiedzi tu wskazane, albo mogą świadczyć o żartobliwym podejściu przez uczniów do zagadnienia albo o posiadaniu w domu środków psychoaktywnych.

Wykres 6. Miejsce zażywania środków psychoaktywnych przez uczniów.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

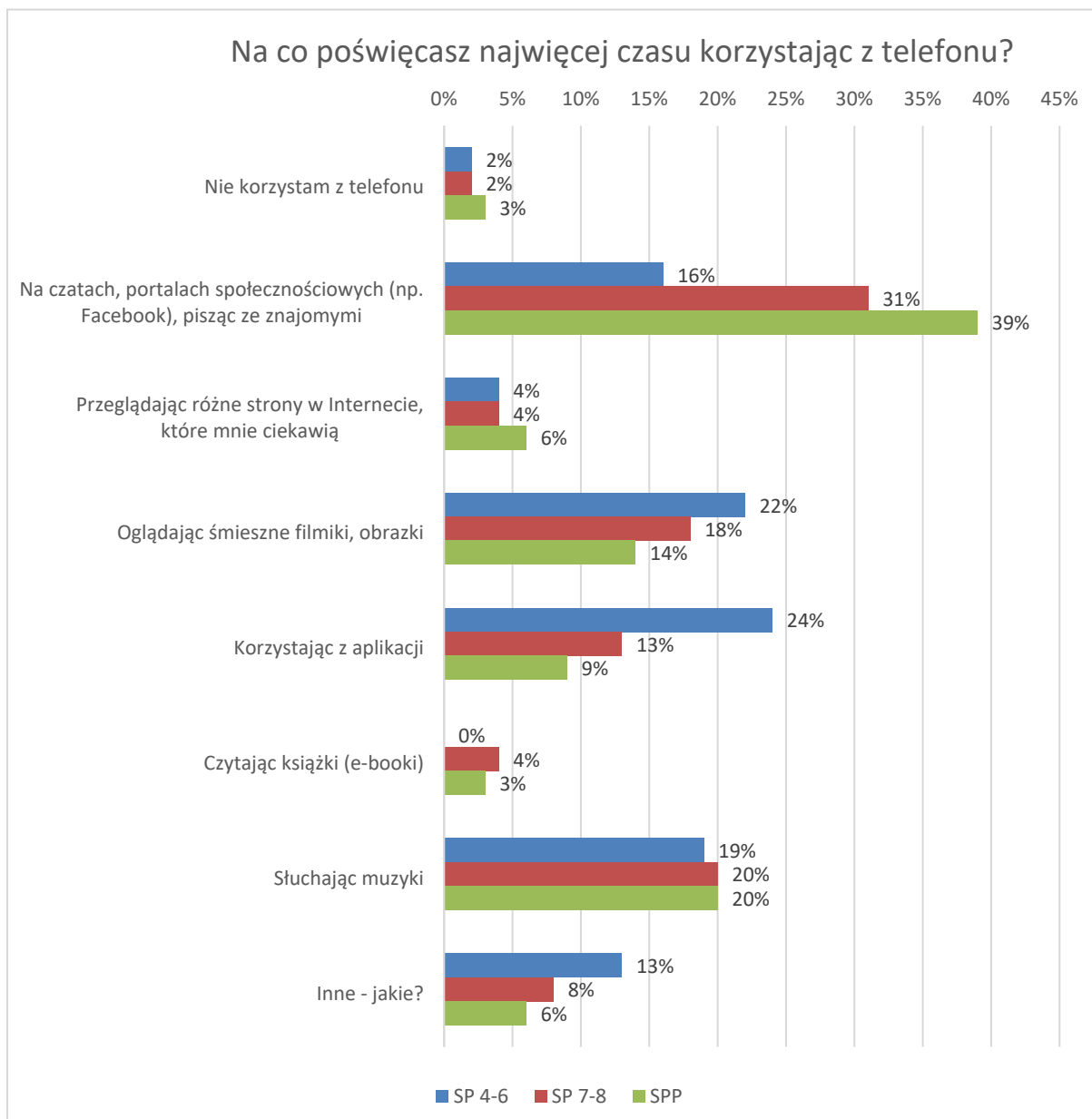
Ankietowani zadeklarowali, iż najczęściej sięgają po omawiane substancje psychoaktywne w domu (SP 4-6: 22%; SP 7-8: 27%; SPP: 39%). Niepokojące jest, iż pojawiły się odpowiedzi, które wskazują na to, że uczniowie zażywają narkotyki i dopalacze w szkole (SP 4-6: 40%; SP 7-8: 27%; SPP: 26%), a także podczas wydarzeń przez nią organizowanych (wycieczki).

- Uzależnienia Behawioralne: Internet, smartfon, hazard

Mimo, że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia

fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego. Wraz z wiekiem spada liczba godzin dziennie przeznaczonych na korzystanie z komputera (poza wykorzystaniem komputera do nauki). Większość młodszych uczniów spędza przed komputerem do dwóch godzin dziennie (SP 4-6 - 26%). Niepokojącym jest fakt, że część uczniów spędza przed komputerem więcej niż 6 godzin dziennie (SP 4-6 – 6%, SP 7-8 – 8% SPP – 12%). W przypadku korzystania z telefonu uczniowie deklarują czas: 2-3 godziny (SP 4-6 – 39%; SP 7-8 – 42%; SPP – 28%) oraz 4-5 godzin (SP 4-6 – 15%; SP 7-8 – 16%; SPP – 27%). W praktyce może to oznaczać, że po zakończeniu lekcji korzystanie z komputera i telefonu jest dla nich jedyną formą spędzania czasu.

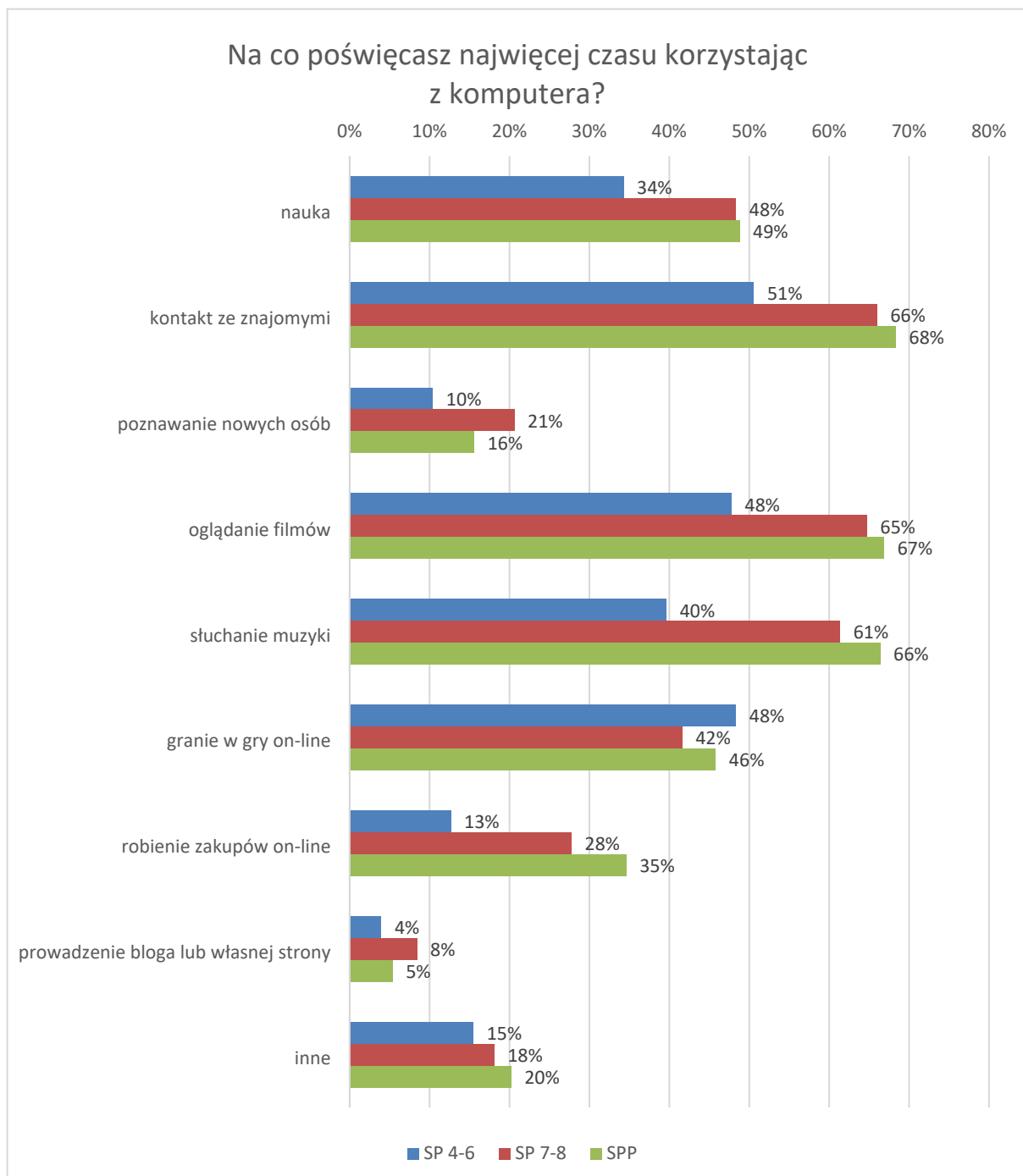
Wykres 7. Sposoby wykorzystywania telefonu przez uczniów.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Najbardziej popularnymi formami spędzania czasu z wykorzystaniem telefonu okazują się być: korzystanie z aplikacji (SP 4-6: 24%) oraz czaty i portale społecznościowe (SP 7-8: 31%; SPP: 38%). Podczas korzystania z komputera na pierwszym miejscu znajdują kontakty ze znajomymi (SP 4-6: 51%; SP 7-8: 66%; SPP: 68%), a następnie oglądanie filmów (SP 4-6: 48%; SP 7-8: 65%; SPP: 67%).

Wykres 8. Sposoby wykorzystywania komputera przez uczniów.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Łącznie 69% uczniów klas 4-6, 69% uczniów klas 7-8 oraz 62% młodzieży szkół ponadpodstawowych deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki. Spora część uczniów przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 31%; SP 7-8 – 31%; SPP – 38%). Jednocześnie relatywnie niewielka grupa uczniów stwierdziła, że korzystanie z komputera jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuli by negatywnie do tego stopnia, iż byłoby to dla nich tragedią (SP 4-6 – 11%; SP 7-8 – 13%; SPP – 13%). Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy. Cieszy to, że uczniowie z Miasta Siedlce w sporej większości (SP 4-6: 85%; SP 7-8: 81%; SPP: 72%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze.

	Bardzo powszechne			Dość powszechne			Dość rzadkie			Bardzo rzadkie			Nie występuje		
	4-6	7-8	SPP	4-6	7-8	SPP	4-6	7-8	SPP	4-6	7-8	SPP	4-6	7-8	SPP
Zakupoholizm	12%	25%	18%	15%	23%	32%	19%	18%	18%	54%	34%	32%	12%	25%	18%
Uzależnienie od Internetu (Siecioholizm)	24%	45%	45%	25%	28%	27%	17%	11%	11%	34%	16%	17%	24%	45%	45%
Uzależnienie od hazardu (gry na pieniądze, zakłady sportowe)	4%	10%	8%	7%	13%	12%	13%	19%	23%	76%	58%	57%	4%	10%	8%
Zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja, jedzenioholizm)	8%	24%	19%	9%	16%	25%	13%	16%	21%	70%	45%	35%	8%	24%	19%
Uzależnienie od smartfona (mediów społecznościowych)	30%	55%	52%	20%	19%	23%	15%	9%	10%	35%	17%	15%	30%	55%	52%

Tabela 3. Opinia uczniów na temat uzależnień

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

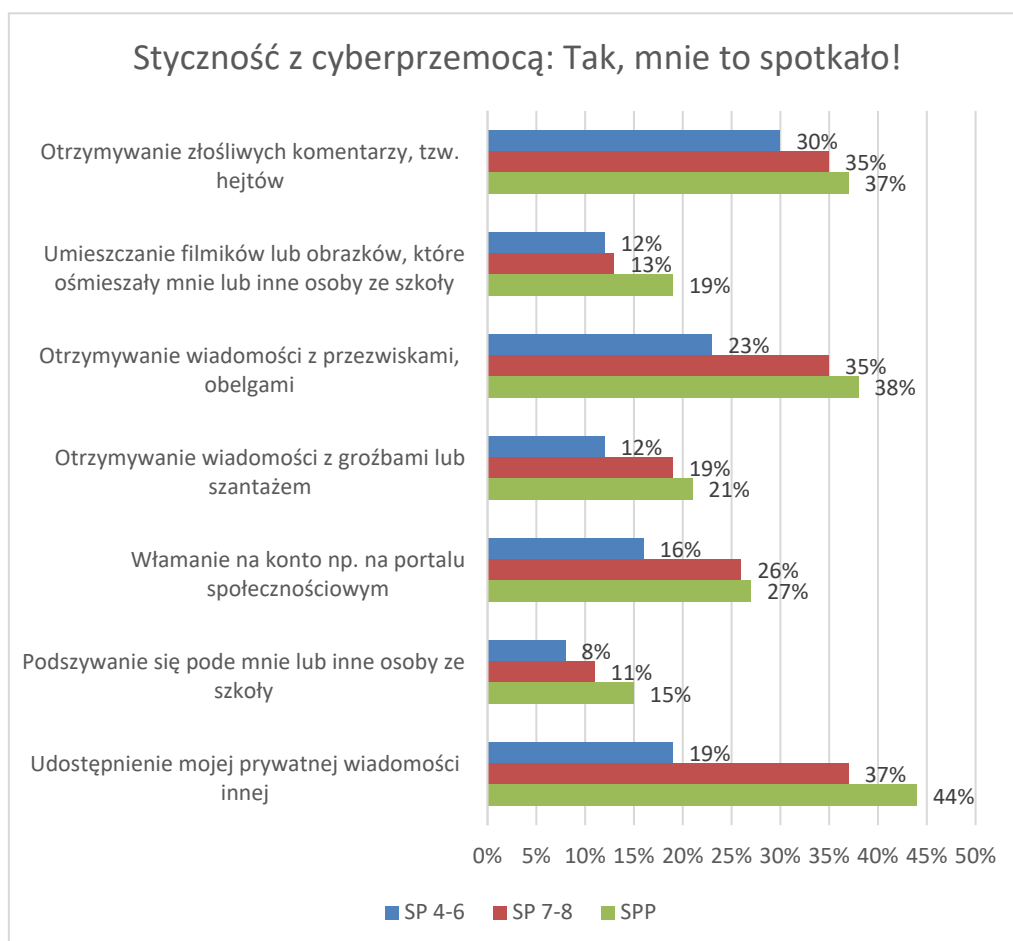
- Przemoc rówieśnicza

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi.

Większość badanych w Siedlcach uczniów deklaruje, że nie jest ofiarą przemocy doświadczanej ze strony innych uczniów (51% 4-6 SP; 49% 7-8 SP; 69% SPP). Niepokojące, wydają się dane z których wynika, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że kilka razy tygodniu doświadcza w szkole przemocy (10% 4-6 SP; 10% 7-8 SP; 5% SPP).

Należy również zwrócić uwagę za fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o doświadczaniu przemocy w szkole: codziennie (SP 4-6: 12%; SP 7-8: 13%; SPP: 12%), kilka razy w miesiącu i roku - młodsi uczniowie częściej padają ofiarami przemocy fizycznej, natomiast starsi psychicznej. Młodzi respondenci wskazują, iż w ich środowisku dochodzi do agresji słownej (SP 4-6: 24%; SP 7-8: 36%; SPP: 34%). Uczniowie w takich sytuacjach ignorują atakującego lub nie są bierni i odpowiadają często agresją słowną, ale także fizyczną.

Wykres 8. Styczność z cyberprzemocą u uczniów.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Siedlce w 2022 r.

Jeśli chodzi o cyberprzemoc to: 30% uczniów SP 4-6; 35% uczniów klas SP 7-8 oraz 37% uczniów SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Wśród form cyberprzemocy, na które narażone są dzieci i młodzież z Siedlec najczęściej wskazywano: udostępnienie prywatnej wiadomości innej osobie, otrzymywanie wiadomości z przezwiskami i obelgami a także otrzymywanie złośliwych komentarzy tzw. hejtów. Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z

zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

- Czas wolny dzieci i młodzieży

Czas wolny to czas, który pozostaje do dyspozycji dziecka po wypełnieniu obowiązków szkolnych i domowych, na odpoczynek, regenerację fizyczną i psychiczną organizmu, ale także na zabawę oraz rozwój zdolności i zainteresowań. Zarówno uczniowie młodszych klas szkoły podstawowej, jak i ich starsi koledzy wskazali, że mają swoje pasje – tak twierdziło 82% SP 4-6; 79% SP 7-8 oraz 60% SPP. Do najchętniej wskazywanych aktywności zaliczono: m.in. piłkę nożną, czytanie książek, jazdę na rowerze czy hulajnodze, treningi, gotowanie, pływanie oraz aktywności artystyczne typu śpiew i rysowanie.

Przeważająca część uczniów uważa, że w okolicy jest wiele propozycji spędzania wolnego czasu - SP 4-6 – 65%; SP 7-8 – 44%, SPP – 38%). Jednakże, ankietowani uważają, iż mogłoby pojawić się więcej obiektów sportowych, parków, kin, restauracji szybkiej obsługi (SP 4-6 – 9%; SP 7-8 – 20%, SPP – 22%),.

Największy wpływ na sposób organizowania czasu wolnego przez dzieci ma rodzina, a dokładniej wzorce, jakie w niej panują. To na rodzicach więc spoczywa największy obowiązek rozwijania u swoich pociech umiejętności wykorzystywania czasu wolnego. Wspólne spędzanie czasu, gry i zabawy w gronie rodziny, wspólne spacerowanie i rozmowy pozwalają nie tylko na wspaniałe spędzenie popołudnia czy wieczoru, ale też pozwalają dziecku wykształcić nawyk przyjemnego spędzania czasu wolnego. Im młodsze dziecko, tym większy wpływ mają na jego rozwój osoby znaczące oraz wzorce przez nie przekazywane, dlatego tak ważne jest umożliwianie rodzicom spędzania wspólnego czasu w mieście w sposób atrakcyjny.

Uczniowie szkół podstawowych najwięcej czasu spędzają z rodziną (SP 4-6: 40%; SP 7-8: 27%) lub ze znajomymi z klasy/szkoły (SP 4-6: 27%). Uczniowie szkół ponadpodstawowych wskazali na znajomych spoza szkoły (32%) oraz na samotne spędzanie czasu (30%).

Rozdział 3. Podstawy prawne Programu

Cele programu wynikają z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119, ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050, ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249);
- ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 2469);
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1608);
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r., 1327, ze zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268, ze zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.);
- Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Mazowieckiego na lata 2021 -2025 (zał. do uchwały nr 449/18/21 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 30 marca 2021 r.).

Cele są zbieżne z Krajowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2021-2025 zawartym w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz.U. z 2021 r., poz. 642), zaleceniami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Uchwałą Nr XXI/262/2016 Rady Miasta Siedlce z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siedlce na lata 2016-2025, wynikają także z wyników przeprowadzonej diagnozy.

Rozdział 4. Cele i zadania do realizacji w zakresie Programu

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień (szczególnie od alkoholu) należy do zadań własnych gmin. Profilaktyka uzależnień została wskazana jako cel operacyjny nr 2 w Narodowym Programie Zdrowia przyjętym na lata 2021-2025, w którym odniesiono się do podejmowania zintegrowanych działań przeciwdziałających uzależnieniom, w tym od alkoholu, zachowań i narkotyków. Wśród realizatorów poszczególnych zadań zostały wymienione jednostki samorządu terytorialnego.

Celem głównym Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2023 roku jest ograniczanie szkód związanych z używaniem alkoholu, środków psychoaktywnych oraz zachowań niepożądanych - uzależnienia behawioralne, oraz wynikających z przemocy. Przyjęte w Programie założenia będą realizowane w sposób ciągły, nie będą dotyczyły incydentalnych akcji nie będących częścią spójnie prowadzonych działań.

W odniesieniu do Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025, w Programie cele szczegółowe programu będą realizowane w czterech obszarach:

Obszar 1 – Działalność wychowawcza i informacyjna;

Obszar 2 – Profilaktyka;

Obszar 3 – Redukcja szkód, rehabilitacja (reintegracja, readaptacja) zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;

Obszar 4 – Diagnoza i monitoring problemów alkoholowych.

Obszar 1 - Działalność wychowawcza i informacyjna

Edukacja zdrowotna i szkolenie kadr, które odbywać się będą poprzez wzmocnienie polityki prozdrowotnej związanej z ograniczaniem picia i problemów związanych z piciem alkoholu oraz poprzez prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w formie szkoleń, warsztatów w szczególności poprzez:

	ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1	Realizowanie programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie Miasta Siedlce	- liczba zrealizowanych programów; - liczba odbiorców	- ocena dokonana przez dyrektorów i pedagogów szkolnych dotycząca efektywności prowadzonych działań – zwiększenie współpracy z rodzicami, zmniejszenie ilości niepożądanych zachowań dzieci i młodzieży
2	Realizacja warsztatów dla uczniów, szkoleń dla nauczycieli i działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej	- liczba zrealizowanych warsztatów/szkoleń - liczba odbiorców	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników
3	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w szkole, w szczególności w związku z problemem alkoholowym	- liczba podjętych działań w związku z upowszechnianiem informacji dotyczących przemocy w rodzinie i ich zasięg; - liczba osób zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie uczestniczących w szkoleniach i kursach specjalistycznych	
4	Realizacja warsztatów i programów (w tym rekomendowanych) podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców oraz spotkania edukacyjne z rodzicami	- liczba zrealizowanych warsztatów/szkoleń - liczba odbiorców	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników
5	Tworzenie sieci punktów informacyjnych – rozwijanie Siedleckiej Ścieżki Pomocowej	- liczba osób będących na konsultacjach u Pełnomocnika; - liczba placówek realizujących działania profilaktyczne i pomocowe	
6	Podnoszenie kompetencji osób pracujących na rzecz dziecka i rodziny poprzez - dofinansowanie konferencji, szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej, jak również przeciwdziałania przemocy dla nauczycieli, pedagogów i psychologów, pracowników placówek leczenia uzależnień, pracowników socjalnych, policjantów, ochrony zdrowia, kuratorów	- liczba nauczycieli, pedagogów i psychologów uczestniczących w radach szkoleniowych dotyczących problematyki profilaktyki uzależnień i interwencji profilaktycznej; - liczba nauczycieli/pedagogów uczestniczących w superwizjach;	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
7	Organizowanie i finansowanie superwizji dla osób udzielających pomocy psychologiczno -pedagogicznej i terapeutycznej dzieciom, rodzinom, w tym również specjalistom, terapeutom uzależnień	- liczba uczestniczących w superwizji	
8	Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych	- liczba sprzedawców napojów alkoholowych uczestniczących w szkoleniu - liczba podejmowanych interwencji	

9	Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami	- liczba artykułów, publikacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych w lokalnych mediach nt. czynników ryzyka oraz metod rozwiązywania problemów alkoholowych	
10	Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjno-informacyjnych – edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, systemu pomocy dziecku i rodziny z problemem alkoholowym, problematyki FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) i upowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie	- liczba kampanii edukacyjnych i osób objętych informacją - liczba przygotowanych materiałów merytorycznych dotyczących profilaktyki uzależnień przeznaczonych do kampanii lokalnych z udziałem partnerów lokalnych	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników
11	Wspieranie prospołecznych działań młodzieży z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	- liczba akcji prospołecznych, w które została zaangażowana młodzież	
12	Pozyskiwanie patronatów dla podejmowanych działań i budowanie lokalnych koalicji na rzecz realizacji usług społecznych	- liczba wspólnie podejmowanych akcji na rzecz realizacji usług społecznych	
13	Zakup, wykonanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych, w tym przemocy i uzależnień behawioralnych	- liczba materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych przekazana mieszkańcom miasta	
14	Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do przyszłych kierowców, kierowców, kobiet w ciąży i in.	- liczba działań podjętych w ramach zadania	

Obszar 2 - Profilaktyka

Profilaktyka prowadzona w środowisku społecznym realizowana może być w różnorodny sposób. Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych oddziaływań profilaktycznych muszą one wybiegać poza środowisko szkolne. Dotyczy to przede wszystkim rodzin uczniów i wszystkich tych instytucji, których podstawowym celem działalności jest praca na rzecz dziecka i rodziny, jak również praca z osobami marginalizowanymi.

Profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca - realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych⁷:

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1 Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, do dzieci i młodzieży	- liczba placówek w których zostaną realizowane działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych; - liczba uczniów szkół ponadpodstawowych objętych działaniami edukacyjno-profilaktycznymi	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
2 Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców (aktywna współpraca z nimi w tym obszarze): - wywiadówki (szkolne i klasowe w miarę potrzeb) - program profilaktyczny Szkoła dla Rodziców i Wychowawców; - warsztaty psychoedukacyjne np.: Pozytywna dyscyplina	- liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach do nich skierowanych - liczba rodziców uczestniczących w programie profilaktycznym Szkoła dla Rodziców i Wychowawców - liczba rodziców uczestniczących w warsztatach psychoedukacyjnych	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
3 Wspieranie szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych adresowanych do społeczności, z możliwością zakupu niezbędnych pomocy dydaktycznych	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczniów w ocenie pedagogów/psychologów i dyrektorów
4 Realizacja zajęć profilaktycznych, rekreacyjno-sportowych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba osób uczestniczących w zajęciach	- zwiększenie się atrakcyjności form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin
5 Realizacja zajęć z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników
6 Realizacja zajęć z programem opiekuńczo-wychowawczym, profilaktycznym, rozwojowym dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników

⁷ Rekomendacje programów profilaktycznych przyznawane są przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

7	Prowadzenie zorganizowanych zajęć pozaszkolnych/feryjnych/wakacyjnych – sportowych, artystycznych, kreatywnych z programem profilaktycznym – promującym zdrowy styl życia i kształtującym postawy trzeźwościowe	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników
8	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom/opiekunom	- liczba ofert zajęć skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach profilaktycznych	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników

Obszar 3 - Redukcja szkód, rehabilitacja (reintegracja, readaptacja) zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie

Problem alkoholizmu jednego z członków rodziny nie pozostaje bez wpływu na pozostałych jej członków. Negatywne konsekwencje odczuwają w największym stopniu dzieci, czego efektem jest ich słabsze funkcjonowanie społeczne, wychowawcze czy edukacyjne. Negatywne wzorce rodzinne są również jednym z czynników ryzyka w kontekście zachowań ryzykownych prezentowanych przez dzieci i młodzież. Dlatego tak ważne są działania podejmowane nie tylko wobec osoby uzależnionej od alkoholu, ale również osób współuzależnionych.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez **udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych:**

	ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1	Wspieranie działalności konsultacyjnych dla uzależnionych i ich rodzin	- liczba osób objętych działaniami pomocowymi w zakresie działania punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	- ewaluacja dokonywana w placówkach
2	Dofinansowanie programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną, programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży stosującej zachowania ryzykowne (uzależnienia chemiczne, uzależnienia behawioralne)	- liczba osób korzystających z programów dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem w formie zajęć treningowych, zajęć edukacyjno-terapeutycznych z rodzicami, pracy terapeutycznej z rodziną	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
3	Wspieranie w realizowaniu terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub	- liczba osób uczestniczących w terapii	

	używających substancji psychoaktywnych		
4	Dofinansowanie programów psychoterapii osób współuzależnionych	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla osób współuzależnionych; - liczba osób uczestniczących w tego typu programach terapeutycznych	
5	Dofinansowanie programów psychoterapii i pomocy psychologicznej Dorosłym Dzieciom Alkoholików (DDA)	- liczba placówek prowadzących programy terapeutyczne dla osób DDA,; - liczba osób uczestniczących w tego typu programach terapeutycznych	
6	Wspomaganie działań stowarzyszeń abstynenckich, grup samopomocowych AA i innych podmiotów w ramach realizacji działań wynikających z Programu	- liczba podmiotów działających w ramach Programu	
7	Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc, wspieranie realizowania programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	- liczba osób, w stosunku do których zostały podjęte działania interwencyjne - liczba uczestników programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
8	Dofinansowanie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową - pomoc prawna, psychologiczna, psychiatryczna, pedagogiczna, terapeutyczna	- liczba osób objętych programami pomocy dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową	- wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji u uczestników w zakresie prowadzonych zadań – test wejścia i test wyjścia do zbadania efektywności podejmowanych działań
9	Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób nadużywających alkohol – finansowanie badań psychiatryczno-psychologicznych oraz pokrywanie opłat sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	- liczba osób skierowanych na badania	
10	Współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w zakresie realizacji kursu reedukacyjnego problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii	- liczba wspólnych szkoleń; - ilość osób, która wzięła udział w szkoleniach	
11	Wspomaganie merytoryczne i finansowe działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień (w szczególności od alkoholu) Wspieranie NGO realizowane jest w trybie konkursowym, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2022 r., poz. 1608), ustawą z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1710, ze zm.) i ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2022 r., poz. 1327, ze zm.). Zadania do realizacji dla organizacji	- liczba osób uczestniczących w indywidualnym	

pozarządowych zostały zawarte w Programie Współpracy Miasta Siedlce z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 rok

12	Finansowanie wybranych programów wspierających proces readaptacji społecznej – wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	- liczba osób, które po pobycie w Centrum Integracji Społecznej uzyskały zatrudnienie - liczba osób, korzystających z zajęć reintegracyjnych w CIS	- ankieta ewaluacyjna przeprowadzana w placówce
13	Współpraca z instytucjami (usprawnienie współpracy)	- liczba wspólnych akcji, interwencji i szkoleń	

Obszar 4 - Diagnoza

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1 Diagnoza zachowań problemowych i ewaluacja realizowanych programów profilaktycznych;	zgodnie z metodologią badań społecznych: badania ilościowe i jakościowe: - liczba uczniów, rodziców i nauczycieli uczestniczących w realizowanej co najmniej co dwa lata diagnozie zachowań problemowych - liczba pozytywnie ocenionych programów profilaktycznych zrealizowanych w placówkach dokonanych w ramach autoewaluacji	

Rozdział 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Niezmiernie istotne jest przestrzeganie prawa w zakresie dostępności do środków, co dotyczy w sposób szczególny sprzedawców wyrobów tytoniowych i alkoholowych. Prowadzone działania wynikają z art. 13 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

ZADANIE	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE	WSKAŹNIKI JAKOŚCIOWE
1 Zwiększenie częstotliwości kontroli prowadzonych przez Urząd Miasta we współpracy z Policją, Strażą Miejską i Inspekcją Handlową oraz stałe analizowanie wyników kontroli i interwencji wobec nielegalnego handlu alkoholem i łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży alkoholu osobom do lat 18, nietrzeźwym, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, nielegalnej reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zgodności oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych ze stanem faktycznym	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży - liczba interwencji policji straży miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży; - liczba interwencji policji i straży miejskiej wobec spożywających alkohol w miejscach publicznych	- analiza powodów cofnięcia zezwoleń
2 Prowadzenie monitoringu dostępności alkoholu dla nieletnich	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży - liczba interwencji policji i straży miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży	- analiza powodów cofnięcia zezwoleń

Rozdział 6. Zestawienie planowanych wydatków wynikających z Programu

Do realizacji Programu zaproponowany został poniższy plan wydatków, którego zabezpieczenie pozwoli na realizację zaplanowanych zadań.

I	Zadania przeznaczone do realizacji w trybie konkursowym - Realizacja programów związanych z wychowaniem w trzeźwości i przeciwdziałaniem alkoholizmowi	965 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	80 000
a)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji, MZI	80 000
2)	Profilaktyka	640 000
a)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	40 000
b)	Rekomendowane Programy Profilaktyczne skierowane do rodziców	30 000
c)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	40 000
d)	Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców	40 000
e)	Profilaktyczna działalność w postaci prowadzenia pozalekcyjnych zajęć kreatywnych i sportowych (łącznie z feriami i wakacjami letnimi)	490 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	245 000
a)	Realizacja zajęć w placówkach wsparcia dziennego	40 000
b)	Rozwiązywanie problemów alkoholowych (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób	125 000

30

	współzależnionych, DDA, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego)	
c)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży upijającej się, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	30 000
d)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	20 000
e)	Działania interwencyjne i edukacyjne dla osób stosujących przemoc. Pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób doświadczających i stosujących przemoc domową	30 000
II	Zadania przeznaczone do realizacji w trybie konkursowym - Realizacja programów związanych z zwalczaniem narkomanii	155 000
1)	Edukacja zdrowotna w zakresie zdrowia psychicznego	30 000
a)	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, specjalistów, MKRPA, pracowników socjalnych, policji	30 000
2)	Profilaktyka	20 000
a)	Warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży	20 000
3)	Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	105 000
a)	Rozwiązywanie problemów związanych z narkomanią (praca z rodziną, pomoc psychologiczna, prawna i psychoterapia dla osób współzależnionych, funkcjonowanie punktu konsultacyjnego)	75 000
b)	Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych dla młodzieży uzależnionej, zajęcia treningowe, edukacyjno-terapeutyczne, praca z rodzicami, z rodziną	15 000
c)	Konsultacje indywidualne i psychoterapia dzieci i młodzieży	15 000

Rozdział 7. Rynek Alkoholowy w mieście Siedlce i działania podejmowane w ramach Programu w celu ograniczenia dostępności do alkoholu

Zgodnie z *Uchwałą Nr X/126/2019 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 czerwca 2019 r. zmieniającą Uchwałę Nr XLIX/561/2018 Rady Miasta Siedlce z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wyznaczenia miejsc do spożycia w miejscu sprzedaży, w których za zezwoleniem może być dokonywana sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych na terenie miasta Siedlce* istotne jest:

- w przypadku punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży zachowanie nie mniejszej niż 100 metrowej odległości od obiektów chronionych takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne (z wyjątkiem szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych), placówki opiekuńczo – wychowawcze, internaty, bursy, kościoły, kaplice i cmentarze wraz z przynależnym terenem;

- w przypadku punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży zachowanie nie mniejszej niż 100 metrowej odległości od obiektów chronionych takich jak przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne (z wyjątkiem szkół policealnych, szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych), kościoły, kaplice i cmentarze wraz z przynależnym terenem;
- a także utrzymywanie limitów liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży na dotychczasowym poziomie.

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (tzw. detal)		Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (tzw. gastronomia)	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo	155	126	80	57
na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa	130	119	70	41
na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	130	116	70	35

Szczegółowe rozwiązania mające na celu ograniczenie dostępności do alkoholu określają uchwały Rady Miasta Siedlce w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Obecnie obowiązującą liczbę limitów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza i w miejscu sprzedaży alkoholu ilustruje powyższa tabela (stan na 31.10.2022 r.).

Rozdział 8. Praca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Szczegółowe zadania oraz organizację Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach określa Prezydent Miasta Siedlce, a wynikają one z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należą do nich:

1. Inicjowanie i uczestniczenie w zakresie realizacji zadań własnych samorządu związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Inicjowanie i podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
3. Kierowanie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

4. Opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta Siedlce.
5. Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
6. Wszczywanie procedury „Niebieskie Karty”.
7. Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych powoływanych zgodnie z *ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.
8. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Opiniowanie ofert programowych składanych corocznie przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne, których propozycje są ujęte w projekcie miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i są zgodne ze standardami współczesnej profilaktyki.
10. Współorganizowanie oraz realizowanie działań profilaktycznych na terenie miasta Siedlce, szczególnie w kontekście kampanii edukacyjno-informacyjnych, szkoleń, konferencji i warsztatów.

Podstawą działalności Komisji jest uchwalany przez Radę Miasta Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach.

W ramach Komisji funkcjonują trzy grupy robocze:

- **Zespół motywacyjny**, który realizuje następujące zadania:
 - przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy,
 - kierowanie na badania do lekarza biegłego, z własnej inicjatywy lub na wniosek osoby zainteresowanej, w celu uzyskania opinii, czy faktycznie występuje uzależnienie,
 - składanie wniosków do sądu o poddanie leczeniu w przypadku odmowy poddania się leczeniu odwykowemu.
- **Zespół interwencyjny**, który realizuje następujące zadania:
 - przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi, członkami ich rodzin (oraz innymi znaczącymi dla procesu interwencyjnego), osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc domową
- **Zespół ds. opiniowania i kontroli przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych**, w którego zadaniach są:
 - przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń w punktach sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
 - dokonywanie pomiarów w zakresie zgodności lokalizacji punktu ubiegającego się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami prawa miejskiego.

11. Członkowi Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z

- 2020 r., poz. 2207), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” za każdorazowy udział w posiedzeniach następujących zespołów:
- motywacyjnego,
 - interwencyjnego,
 - ds. opiniowania i kontroli
 - a także w posiedzeniach plenarnych całej Komisji.
12. Przewodniczącemu Komisji za wykonywanie zadań związanych z organizacją pracy Komisji przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia. W przypadku nieobecności Przewodniczącego jego obowiązki przejmuje Wiceprzewodniczący, któremu wówczas przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia.
 13. Dopuszcza się realizację posiedzenia Zespołów oraz plenerowych Komisji w trybie zdalnym.
 14. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w punkcie 11-12 stanowi sporządzone i podpisane przez Sekretarza Komisji zestawienie przygotowane w oparciu o listy obecności podpisane przez poszczególnych członków Komisji biorących udział w jej pracach (w razie pracy zdalnej listę podpisuje Przewodniczący lub Sekretarz Komisji) przedłożone niezwłocznie po odbyciu się ostatniego posiedzenia zespołu w danym miesiącu. Wynagrodzenie będzie wypłacane na wskazane konto bankowe w terminie najpóźniej do 10 dnia miesiąca następnego.
 15. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu w trakcie wyjazdów służbowych po przedstawieniu rachunków za dojazd.
 16. Wynagrodzenia, zwrot kosztów przejazdu i koszty szkoleń, pokrywane są ze środków działu 851 - ochrona zdrowia, rozdziału 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Uzasadnienie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Siedlcach w 2023 roku został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów oraz potrzeb wynikających z przeprowadzonej diagnozy potrzeb społecznych.

Program ustala kierunki działań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym: nadużywanie alkoholu, zażywanie substancji psychoaktywnych, stosowanie przemocy wobec członków rodziny, jak również innym zachowaniom ryzykownym, w tym uzależnieniom behawioralnym.

Zgodnie z treścią art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, w odniesieniu do treści art. 10 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii.

Zadania te uchwalane są corocznie przez radę gminy.

Na realizację zadań przeznaczone są środki uzyskiwane z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.